

BUDGET ESTIMATES FOR 1967-68

General Discussion

(Debate - Contd.)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳಾರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನಿನ್ನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು 17 ಜನ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್ಕ್ಸರ್ ಅಫೀಸರುಗಳು ಸಿವಿಲ್ ಲಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವಂತಹ 40 ಲಕ್ಷ ಹರಿಜನ ಬಾಂಧವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಾಳವಾದ ಮಾಯಾರಾದ ಗಾಯ ಮಾಡಿ ಈಗ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಧೋರಣೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾಗ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಂದಾಜ ಕರುಣೆ ಅಥವಾ ದಯೆ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಭಾರತ ದೇಶ ದರ್ರಾಗಲೀ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ ಗೋವಧೆ ನಿಷೇಧದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಈಗ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಮೈಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ದಾ! ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಥವಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈ 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿದಮೇಲೂ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಹರಿಜನರಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ರಾಣಿಬೀಗಡದ ಹರಿಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ತಪಾಸಿಯವರು ಅದರ ಅಸ್ತಿಭಾರ ತೀರಿಯನ್ನು 1955ರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು. ರಾಣಿಬೀಜನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡದೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ಈಗ ಅದರ ಮೈದಾನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ಸಂಗತಿ ಇನ್ನಾವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಬಾಂಧವರಿಗಾಗಿ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಬಿಜಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಘಟನೆಯಾದುದು ನೀರಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ. ನೀರನ್ನು ತುಂಬಲಕ್ಕೆ ನಾಳದಮೇಲೆ ಹರಿಜನರು ಸಮಗಾರರು ಹೋಗಿ ನೀರು ಮತ್ತು ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು ಅಂತ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಒಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. 1967ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ಕೊನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಅಪರಾಧ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಅದರೂ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹುಡುಗಾಟಕೆ ಆಗಿರಬಹುದು, ಆಟಗಾರಿಕೆ ಆಫೀಸ್ ಎಂದು ಆಕ್ಟ್‌ಪಾಸ್ ಆಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನಾವರೆಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ದಾಖರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವೇನೆಂಬುದೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೂ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನ ಬೆಂಬಲ ಇರಬೇಕು ಅಂತಾ ತಿಳಿದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಅಪರಾಧ ಕಾಯಿದೆ ಆಗಿದೆ ಅದರೂ ನಿಜವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆಗಲೀ, ಪುರಸಭೆಯೇ ಆಗಲೀ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನರ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆನ್‌ಟಿಬಿಲಿಟಿ ಆಫೀಸ್ ಎಂದು ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುವುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಹರಿಜನರಮೇಲೆ ಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಂದ ದದ್ದಾಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ವತಿಯಿಂದ ಆದ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದರೆ, ಆ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಲಂಕಿಯರೆನ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ 108 ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇವೆ. ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶ ಸ್ವಮ್‌ದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 15 ಸಾವಿರ ಜನರು ಸ್ವೀಪರ್ಸ್ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಇರುವಂಥ ಗುಡಿಸಲುಗಳವರನ್ನು ಊರ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ್ಯಾವ ಸಿಟಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಭಂಗಿ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನುಳಿದವರಿಗೆ ಎಕ್ಸಿಟೆಷನ್‌ಗಳನ್ನಾರ್ಜಿಸಿದರೂ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಬಡ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಆಚೆ 20 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅವರು ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದು ದುಡಿದು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಗಾಂಭೀರ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇವತ್ತು ಭಂಗಿ ಜನಾಂಗದವರ ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇವತ್ತು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರ್ನಿಂಗ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಷನರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. 40-50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಿಜನರು ಯಾರ್ಯಾರು ಯಾವ್ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಚೇರಾಮನ ಅವರು 1962ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಲಿಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಅಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರ್ಯಾರು ಆ ಲಿಸ್ಟ್‌ ತಯಾರಿಸುವಾಗ್ಯೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೋ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಚುನಾವಣೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. It is not a bona fide list. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೂಕಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಮಿಷನರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಯಾರ್ಯಾರು ಹರಿಜನರು 40-50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೇ ಆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಹಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಏನು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇವತ್ತು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಗದ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯೂ ರಜದ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ Sunday Allowance ಕೊಡಬೇಕು. ಶಿಸ್ತಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಎರಡು ರಜಾ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದು ಅಪ್ರಾಪ್ತಿ ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಆ ಬಡಜನರು ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಗೃಹ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ Sunday Allowance ಕೊಡುವುದರಲ್ಲದೆ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಲಿಶ್ವರಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ (ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವಾಗ್ಯೇ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೇ ನಿಲ್ಲುವಂತಹ ದೈತ್ಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 5 ಎಕರೆ, 6 ಎಕರೆ, ಎರಡು ಎಕರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆ ಅಥವಾ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರುವಂತಹ ಬಡರೈತರುಗಳು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದಂತಹ ಕಂದಾಯದ ದರವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ರೈತರ ಜೀವನಗಳು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಹೋದವರ್ಷ ಕೊಡಗಿನ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಏನೂ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು

ಮಾಫಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ವನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಹೋದವರ್ಷ 5 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಈ ವರ್ಷ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನರಮೇಲೆ ಹೇರಿದರೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಭಾರಾಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ತೆರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಜನ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸುಕಟಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಂದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಬಡ ಜನಗಳು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಪುನರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರೈತರಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಏನೂ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯದೇ ಇರುವವರು ಅನೇಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಯಾರುಯಾರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಮೀನನ್ನು ಬುದ್ದುವನ್ನೋಡಿ ಬೆಳೆಯ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೋದವರ್ಷ ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಯಾರೂ ಅಂಥಾ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ರೈತರು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಲವು ರೈತರಿಗೆ ಲೆವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಲೆವಿಯನ್ನು ಬರೋದ್ದಂಥದಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಬರೋದ್ದಂಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವಾದರೆ ರೈತರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ರೈತರು ಅವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದದ್ದು ಸುಳ್ಳು ಅಥವಾ ನಿಜ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಗ್ರಾಮಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಜನಗಳು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುವವರ ಹತ್ತಿರ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಬಡರೈತರಿಂದ ಬರೋದ್ದಂಥವೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಬತ್ತ ವನ್ನು ಬೆಳೆದಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲೆವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟರ್ ಬತ್ತಕ್ಕೆ 72 ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟರ್‌ಗೆ ಕೊಡುವ ರೇಟು 46 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ರೇಟಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಅಂತರ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಲೆವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. 5 ಎಕರೆ, 1 ಎಕರೆ, 2 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಲೆವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಬೇವನಕ್ಕೆ ಸಾಲದೆ ನೋಡುಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಂದ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೆಪರ್ ಸ್ಟಾಡ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರೈತರೇ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಂದ ಲೇವಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಬರೋದ್ದಂಥ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ರೈತರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟರ್ ಬತ್ತಕ್ಕೆ 40-50 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿರುವ ರೈತರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೊರರಾರದಂತಹ ಕ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಯ ಸಾಮಾನು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ)

ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಹೋದವರ್ಷ, ಹಾಗೂ ಈ ವರ್ಷದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವಂತಾ ನಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ರೈತರಿಗೆ ರಾಭವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪುನರಾ ರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿನಿಶ್ಚೇಷನ್ ಚಾರ್ಜಸ್, ಮಿಲಿ ಚಾರ್ಜ್, ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಗೆ 92 ಪೈಸಾದಂತೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. 46 ಪೈಸಾದಿಂದ 50 ಪೈಸಾದವರೆಗೆ ಮಾರ್ಪಿನ್ ಇದೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸ ರೇಟನ್ನು ನಿಶ್ಚೇಷ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಜ್ಜವಾದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಳೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಜನಗಳು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಂಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು 10-20 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಜಲ್ಲ ಬತ್ತ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹರದೂರಿನಲ್ಲಿ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಇದರ ಅನುಭವ ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಳೆ 1,300 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಬೆಳೆದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ lift irrigation ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಣ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ವರ್ಷವೇ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆ ಇದು; ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಣ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕು ಆಲ್ಲದೆ ಅದು ಕಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಫಲ ದೊರೆಯಲು ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಫಲವತ್ತಾದ ಜಮೀನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮುಳುಗಡೆಮಾಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆರಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆ ಜಯಪ್ರದವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಇಂಜಿನಿಯರು ಗಳು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸುಯುಲ್ಲ. ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಜಯಪ್ರದವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಇದು ಯಶಸ್ವಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸರಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸದೆ ಇದು ಬೇಸಿಕ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಪಯುಕ್ತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ leadership (ಮುಂದಾಳುತನ) ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಜನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜನ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇರತಕ್ಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಯಶಸ್ವಿ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿರಬಹುದು ನಾನು ಒದ್ದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಇದ್ದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಗಳನ್ನು ಲಘು ಇಂಗೆಷನ್ ಸೊಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪ್ಪು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಭತ್ತ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪುನರಾರೋಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನಗೆ ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು 1950ರ ಸಮಯ ನಾನು ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದೆನು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕಾಫಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಇದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಲದಾಗಿತ್ತು. ಕಾಫಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕಾಫಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು 60 ಸಾವಿರ, 70 ಸಾವಿರ, 80 ಸಾವಿರ ಟನ್ ನವರೆಗೆ ಹ್ಲಾಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರೈಸನ್ ಅಫೀಸರ್ (liaison officers) ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಮಿಮಂತ್ ಕ್ಯಾಲಿಕ್ಟೇಷನ್ಸ್ ಆಗಿ ಕಲ್ಕರರ್ ಗ್ರಾಬ್ಬರ್ಯೇಟ್ ಆಗಿರಬೇಕು. ಇವರನ್ನು ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ತಯಾರಾಡಿ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯನ್ಸ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಇವರು ಪುನಃ ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಫೀಸರ್ ಕೈಕಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ್ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೈಸನ್ ಅಫೀಸರ್ ಕೈಕಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಜನರು ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಆಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುರಿತ ಜನರು ಚಿಕ್ಕ ತೋಟದವರ ರಾಜ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯಲು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಕಾಫೀ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಯಾಲಿಕ್ಟೇಷನ್ಸ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮೀಣವರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಗ್ರಾಬ್ಬರ್ಯೇಟ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅನುಭವ ನಾರಡ್ಡು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದು. ಹೆಚ್ಚು ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಗೊಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದ ರಿಂದಲೇ ಅಂದರೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ನಾನು ಅನುಸರಿಸಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾತ್ರ ತುಂಬ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಡಬ್ಲ್ ಕ್ರಾಪ್ ತೆಗೆದೆ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಗ್ರಾಬ್ಬರ್ಯೇಟ್ ಕೈ ಕಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣವರ ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತರಬೇತಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆ ದೈಗುಣಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಚಾರ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಂಡ್ ವಾಟರ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವರೆಗೆ ವಿರ್ಬಾಡು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚು ಆತ್ಮೀಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಜಿಯೋಲಜಿಕಲ್ (Geological) ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೋರ್ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳನ್ನು (Bore-wells) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಥ ಮುಷಿನರಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾಡುವಂಥಾ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬಾವಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಮುಷಿನರಿಗಳನ್ನು ಪರದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಹಲವು ಮುಷಿನರಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಾವಿರಾರು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ)

ಕೆರೆಗಳು ಒಣಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವುಂಟಾಗಿ ಜನರು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಗ್ಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರಾನ್ ಬೋರ್ವರ್ ಕೆಲಸವನ್ನು imported ಆಧುನಿಕ ಮಷಿನ್‌ಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಿನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕೊಡಗಿನ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಹಾರಂಗಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಹುದುಗೂರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವು ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟರ್‌ಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಪಾದನೆಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಂಬದಕಡ ಹತ್ತಿರ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ನದಿಗೆ ಹರದೂರ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಿತು. ನರ್ವೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದದ್ದು ಕೊಡಗಿನ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವರು ಬಹಳ ಕಂಗೆಡಾದರು. ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಆಗಿನ ಕೊಡಗು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹುದುಗೂರು ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಕೊಡಗು ಸರ್ಕಾರವು ಆಗಿನ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ, ಎರಡು ಮೂರು ಕಡೆ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಕನ್ಸಂಬಾಡಿಗೆ ಬರುವ ನೀರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆರೋಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕನ್ಸಂಬಾಡಿಕಟ್ಟೆಯ ನೀರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಡಗು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಅಂತಹ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಳುಗಿಸಿದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಪುಲ್ಕ ವರ್ಕ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರು. ಕೊಡಗಿನ ಜನರು ಬಹಳ ತಳಮುಳಗೊಂಡು, ದೊಡ್ಡ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಕೊಡಗನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಗು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಕೊಡಗನ್ನು, ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಭೆಗೆ ಇಡೀ ಕೊಡಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನ ಸೇರಿ ಮಾಡಿದಂಥ ನಿರ್ಣಯ ಅದು. ಒಂದು ಮೆಮೊರಾಂಡಂ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಕೊಡಗು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಮನವಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಓದಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ :

2-00 P. M.

“The heritage of Coorg of an advanced economy and social standards, has devolved on its imaginative hardy peasantry throughout history. Coorg was for centuries a separate State during the time of the Rajas and the British, who recognised its uniqueness, continued it as a separate province under a Chief Commissioner with an elected Legislative Council from 1924 onwards. From 1952 until 1st November 1956, it was a part ‘C’ State under a Chief Commissioner with an elected Legislative Assembly and a popular ministry running an efficient administration without any Central aid which drew the

observation of the States Reorganisation Commission at Chapter III, page 71, para 252 of its Report, extracted below :

‘Of the nine part ‘C’ States, six have Legislatures and Ministries ; and of them only one, namely, Coorg, has been in a position to carry on so far, a reasonable system of administration without Central assistance.’

Over a long period of well-administered and popular Governments Coorg has developed certain characteristics peculiarly its own. Against this background the people of Coorg cannot but feel anguished at the prospect posed by the proposed dams which would irretrievably disrupt communications and intercourses, submerge and waterlog vast tracts of rich land cultivated and uncultivated, vivisection the district, impair conditions suited to prevailing types of agriculture, unsettle people and in fact destroy the very fabric of life so patiently built through years and fondly cherished.”

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಳಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 80-90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವಂಥ ಪ್ರದೇಶದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರದೂರು ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಯಾವುದೋ ಕಾಡು ಮುಳುಗಿ, ಅದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಕೊಡಗು ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ರೈತರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರು. ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಅರಕಲ ಗೂಡಿನ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ನೀರು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರು. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಕುಶಾಲನಗರ, ವಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ, ಅರಕಲಗೂಡು ಕಡೆಗೆ ನೀರು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹರದೂರಿನಲ್ಲೇ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಏಕೆ ಹಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸೋಜಿಗವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೊಡಗಿನ ಜನರು ತುಂಬ ತಳಮಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದ್ದಾಗ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಕೊಡಗಿನವರು ಇಂಥ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಡಗಿನ ಜನತೆ ದಿವಂಗತ ನೆಹರೂ ಅವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಬಹುದು ಎಂದು ಸೇರಿದರೆ ಹೊರತು, ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ಇಡೀ ಕೊಡಗು ಮುಳುಗಿ ಮಾರ್ಪಿ ರಾಂಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಕೊಡಗು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದು ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಜನರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಬಹಳ ಸುಖವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಬೇರೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ !

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ.—ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೊಡಗಿನವನೂ ಮನಗಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡ, ಕೊಡಗನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ. ಈಗ ನಾವು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೊಡಗು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ವಹಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಸೇರಿದರು. ಅವರು ಈಗ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮನವಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನ್ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೂ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದಿರಾ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಕೊಡಗಿನವರು ಬಹಳ ಗಲಾಟೆ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ವಿಚಾರ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಪುಂಜುನಾಥಯ್ಯ)

ವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪುನರಾರೋಪಿಸಿದ ಮಾತಿ ಎಂದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಕೇಂದ್ರದ ನಿರಾಪರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಕೆ. ಎಂ. ರಾಮ್ ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ನೋಡಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ತೋರಿ ಕಚ್ಚಿಯನ್ನು ಇಂಥೆಯೇ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಅವರು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎತ್ತರ ಇಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗು ಬೇರೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಹರದೊರಿನ ಬಳಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಮೆಮೊರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕಟ್ಟಿಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರುವುದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕುಶಾಲನಗರ, ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣ, ಅರಕಲಗೋಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಿರು. ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹರದೊರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹುಟ್ಟು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 20-30 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತ ಸಾವುನೋವುಗಳು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟೇ ಹದಗೆಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಅವರೂ ಹಾಳಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೇರೆಕಡೆ ಸಾಗುವಳಿಯಾದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ, ಕೊಡಗು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ನಮ್ಮ ದಾರಿ ನಮ್ಮದು, ನಿಮ್ಮ ದಾರಿ ನಿಮ್ಮದು ಎನ್ನುವ ಚಳುವಳಿ ಬಂಡಿತ ಜನರು ಎಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದೆಯೇ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಾರೋಪಿಸಿದ ಮಾತುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದರಿದ್ದಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಮೆಮೊರಾಂಡಂ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಧಿವೇಶನ ಸೇರಿದಾಗ ಹಂಚುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಕೊಡಗಿನ ಜನರು ಬೇರೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಅ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯದ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸಂಗನಗೌಡ ಪರನಗೌಡ (ಲಿಂಗನುಗೂರು).—ನಮ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಾನು ಆಯವ್ಯಯದ ಮುಂಗಡದ ಪತ್ರದಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ, ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಸರ್ಪಸ್ ಬಜೆಟ್ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿವೇಶನ ಸೇರಿದಾಗ ಕಳವಳಕಾರಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಜನರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ನಿರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ 34 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣದ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ 2 ಕೋಟಿ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಒಟ್ಟು 36 ಕೋಟಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದದೆ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸದೆ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಬಜೆಟ್ಟೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬರಾಯರಿಗೆ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದುಬಂದ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ರವನ್ನು ಹಳ್ಳಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಾಗಿ ಧೈರ್ಯವಾದಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶಾಖ ಸಂಕೇತ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಕಾರಣ ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಡಲು, ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶಂಕೆಪಡುವಹಾಗೆ ಜಮೀನು ಕಂದಾಯ ವಜಾಮಾಡುವಾಗ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್

ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹಾಕಿದರೆ ಅನ್ಯಾಯ, ತೊಂದರೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರಂ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ರೈತರಿಗೆ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ನೋಟೀಸು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅವನು ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿದರೆ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹೇರಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದಿಲ್ಲವಾದ ಲಾಭವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಮೊದಲಿಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಅಫೀಸರಿಗೆ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರಂ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೇಸನ್ನು ಘೈಸಲು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತು, ನಂತರ ಈ 2 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಮಿಷಿಯರ್ ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಫೀಸರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಒಬ್ಬ ರೋ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರೋ ಕಮಿಷಿಯರ್ ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಫೀಸರಿಯತ್ತಾರೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂಥ ಅಫೀಸರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮುಂತಾದ ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಜನರು ಹೋಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಕಾಪಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಹಣ ತರುವಂತೆ ಮಾಡ ಬಾರದೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಭೂ ಕಂದಾಯ ವಜಾಮಾಡಿದರೆ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಅಂದಾಜಿದೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಾನನಿರೋಧ ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿ, ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವ ವಿಷಯ. ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ಡಬ್ಬಿದೆ. ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವವರು, ಮುರಿಯುವವರು ಹಾಗೂ ತಪ್ಪಿತಸ್ತರನ್ನು ದಂಡಿಸುವವರು ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಕುಡಿತವೇ ರೋಗದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪನಂಗದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಬರಬಹುದು, ಮೊದಮೊದಲು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 4-5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರಬಹುದು. ನಂತರ ಐದು ಅಥವಾ ಆರು ವರುಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 15 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಕೇವಲ ಅಬಕಾರಿ ಬಾಬಿನಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ವರ್ಷೋಪವಾಗಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಆದಳಿತ್ತಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಉಳಿತಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿತವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ 4 ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿವೆ, ಪ್ರತಿ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲೂ ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಕಾರ ಬಳಿ ಆನೆಯನ್ನು ಸಾಕಿದಂತಿದೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕಳಿಸಿದರೆ ಕೇವಲ ಸಹಿ ಹಾಕಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ಗೆ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ಬಳಿ ಆನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆ. ಇನಾಂತ್‌ರದ್ದತಿ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಬಾಯಿಮಾಡಿ 3-4 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ, ಈಗ 15 ಆಣೆ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ, ಉಳಿದಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಉಳಿತಾಯಮಾಡಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಡಿವಿಜನ್‌ರ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆ ಮತ್ತು ಇನಾಂ ರದ್ದತಿ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಯಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಆಹಾರದ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಉದ್ದೇಗಕಾರಕ ವಾತಾವರಣವಿದೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗದಿರುವ ವಿಚಾರ ದಿನವೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೃಹದಾಕಾರ ತಾಳುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕೃಷಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು, ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಸರಕಾರ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ, ರ್ಯಾಂಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನಂಗನಗೌಡ ಪರನಗೌಡ)

ಮಾಡಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಒಡ್ಡು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಸೌಕರ್ಯ ಸಾಲದು, ಇದರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಬಂಡಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ರ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೂಲಕ ಹಂಚುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಬಂಡಿಂಗ್‌ಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಡ್ಡಿ ಆಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂಡಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸೀರು ಉಣ್ಣುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾರ ಹರಿದು ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಬಂಡಿಂಗ್ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೆರ್ ಸಿಂಕಿಂಗ್‌ಗೆ, ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇದಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವಂತೆ, ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ಆಕರಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ರಾಯಚೂರು, ಗುಡ್‌ಬರ್ಗ್, ಬಜಾಪುರ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ, Upper Krishna ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 18-20 ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಜೀವ ನಾಡಿ, ಜೀವಾಳ, ಜೀವನದ ಉಸಿರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾದರೆ ಸಾಧಾರಣ 14 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. 2 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಿಂದ ತೀವ್ರಗಮನಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು, ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿದಷ್ಟೂ ಹಾನಿ, ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೈತರು ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಈ ಮೂಲಕ ಮೈಸೂರು ನಂಸಾನದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ಈ ಎರಡರಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆಹಾರದ ಕಣಜ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಟ್ಟುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಶೇಕಡ 40 ರಷ್ಟು ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರಪ್ರದಾನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಕೇವಲ ಗಂಗಾವತಿ, ಸಿಂಧನೂರು, ಮಾನ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಗಾವತಿಯಲ್ಲಿ 70 ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಸಿಂಧನೂರಿನಲ್ಲಿ 50 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಕುಷ್ಟಗಿ ಹಾಗೂ ದೇವದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನೀರಾವರಿಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯಾದರೆ ದೇವದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಲಂಗನೂಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲಂಗನೂಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಕುಷ್ಟಗಿ, ಯಲ್ಲಾರ್ಗ, ಕೊಪ್ಪಳ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ (Scheme) ಆಗಲಿ, ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ (Scheme) ಆಗಲಿ, ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಆಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಳೆಯಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ಲಿಂಗನೂಗೂರು, ಕುಷ್ಟಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕರೀಫ್ ಸೀಸನ್ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಳೆಯಾದರೂ ಸಹ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶ, ಅಂತ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಲಿಂಗನೂಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಿಡಿಯಂ ಸ್ಕೇಡ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ನಣ್ಣು ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. Maski ಮುಖ್ಯನಾರಾ ಅಥವಾ ಮಾರಬದಿನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅಂತ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಎರ್ರಾ ರೆಡಿಆಗಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ನಡೆದಿತ್ತು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅತ್ತ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಆದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇನ್ನೊಂದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮುಖ್ಯನಾರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ 6,000 ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಜನಗಳ ಅಕ್ಕಿಗೂ ಕೂಡ ಹಾಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಕೂಡ ಬಾಳುದೂ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 500 ಎಕರೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ಸರ್ಕಾರಿ ಯಾಕೂರು ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನು ಅಷ್ಟು ಫಲಿತವಾದ ಜಮೀನು ಯಾವದೂ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಆರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ, ಇದರ ವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದ್ದು ಇದನ್ನು ಈ ವರ್ಷವೇ ತೀವ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಎಷ್ಟು. 4-6 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೂವಿನವಾಡಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಅಂತ ಇದೆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ತಯಾರಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸು ಅವನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೋಟಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿದರೆ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ನೂರಾರು ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಮುದಗರೇನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮೈರ್ ನಂಬರ್ ಹತ್ತು ಒವರ್ ಎಂಟರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದರ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ವರ್ಷವೇ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾರೇಜನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಕೇಳಿದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಬಂದು ಒಂದು ದಶಕವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಆದರೆ ಜನರ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಪೂರ್ಣ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಸು ಹಿತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಗ್ರಿಕಲ್ಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರಸಾಯನಿಕಗೊಬ್ಬರ ಕಾರಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ತುಂಗನಾರಾ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನಡುವೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನನಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಪೂರ್ವಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗ್ರಿಕಲ್ಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಜೊತೆಗೆ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಟ್ರಲ್ ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಯಾವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. T. B. Dam ನಲ್ಲಿರುವ ತುಂಗ ಭವಾ Steel Products ನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಅವು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಸನದ ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸಾಯೋಪಕರಣಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೂ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟೇ ತ್ವರಿಸಿ ಆದರೂ ಬಡವೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರಖಾನೆಯಾಗಲಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಾಗಲಿ ಆಂಧ್ರದವರ ಧೂರ್ತ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಬಾಗದೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಂಧ್ರದವರು ನಡೆಸುತ್ತಾ, ಇರತಕ್ಕ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನಂಗನಗೌಡ ಪರನಗೌಡ)

ನಮಗೆ ಕಳವಳವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಹದಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

2-30 P. M.

ಇನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ನಮಗ್ರದ್ಯಪ್ತಿಯಿಂದ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಗೆ ವಹಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಸರ್ವೆಮಾಡಿಸಿ ಅವರ ಶಿಫಾರಿಸ ಪ್ರಕಾರ ೫ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಗಣಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಕೋಲಾರದ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯ ವಿಚಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಟ್ಟಿ ಮೈನಿಂಗ್ ಒರ್ ಬಹಳ ರಿಚ್ ಅದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ನಿರ್ದೋಷ ನಮಸ್ಕೇಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾಗುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ 3-4 ಸಹಸ್ರ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಕಂಪೆನಿಯ ಆಡಳಿತದವರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೇಷಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ರಜೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾರಿಯ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೇಡೀ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲೇ ಇಂತಹ ಡಾ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಅವರೇ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ರೇಡೀ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಸಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಕಂಪೆನಿಯ ಪರವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಲೋಯೆನ್ಸ್ ಕೂಡ ಸಿಗಬೇಕು. ಕಳೆದ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ 2-3 ಲಕ್ಷಗಳ ಬೋನಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಲು ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸಂಬಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅನಗತ್ಯ. ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ಹಾಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಗಟ್ಟಿಗಳು ಹಾಗೇ ಸ್ವಾಕಸಿಲ್ಲವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಲದ ಹೊರೆಯ ಭಾರ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಬೋರ್ಡಿನ ಫೀಲ್ಡ್‌ನ ರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಗೋಲ್ಡ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಹಾಗೇ ಜಮಾ ಇಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಂಪೆನಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಈ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜಿ ಬಸಪ್ಪ ಸಮಿತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರೀತರವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ 60 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ತೆರಬೇನೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ನುಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ರೀಗೂಪಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಗಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಡಿಫಂಕ್ಟ್ ಆಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಡಿಫಂಕ್ಟ್‌ಗತಕ್ಕ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ತೀವ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗ ಎಂದರೆ ಅದು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ. ಅದುದರಿಂದ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ವಾಡಿಯಿಂದ ಗದಗಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ರೈತನನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಈ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು, ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಇನ್ನು ಆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ಗಿಣಿಗೆರೆ ಅಥವಾ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಆಗತ್ಯವಿದೆ. ನನಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ಮಂದನಗಳನ್ನು ಖಸಿ, ನಮ್ಮ ಅರ್ಪಣತೆವು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಬಡ್ತಿನ್ನು ಮಂವೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವಪ್ಪ ಬಣಕಾರ (ಬಳ್ಳಾರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, 1967-68ನೇ ಸಾಲಿನ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅವರಿಗಿದ್ದ ಉತ್ಸಾಹ ಈಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ 5ನೇಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಿಷ್ಟು ಹಣದ ನೆರವು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ನೆರವು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಆ ದಿವಸ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರ ಅಪ್ಪಬುದ್ಧತನವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವು ಕೇವಲ ಶುಷ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದೊಂದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು—ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲೂ, ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಪರವೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಕೀಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಲವು ಯಾರು ಯಾರಿಂದ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೂ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದೇ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮೂಲ ಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ—ಕರೆಯತಕ್ಕ ಹಿಂದುವ ಆಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಮಜಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಆ ಆಕಳನ್ನು ಕಟುಕನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನತಕ್ಕ ಆಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಇಂಥ ಆಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೇ? ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಡ್ತಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ 313.36 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ ವರ್ಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 330.85 ಕೋಟಿ ಗೇರತಕ್ಕ ಸಂಭವವಿದೆ ಎಂಬ ದೃಶ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಡ್ತಿನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ಹಣವನ್ನು ಹೆಂಡದ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಅಂದರೆ ಪೂಜ್ಯ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಪಾಸನಿರೋಧ ತತ್ವವನ್ನು ಕೊರೆ ಮಾಡಿ, ಕುಡಿಪನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಆ ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 51 ರಕ್ತ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉಳಿತಾಯ ಬಡ್ತಿನ್ನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗಿಂತಕ್ಕ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲರೂ ನಿರ್ನಾಮವಾದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಹಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಹಾಹಾಕಾರವೆದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿನ ಕಳವಳ, ರೈತರಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತನೆ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಇನ್ನಿತರೇ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆ ಇದೆಯೆಂದೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಕಳವಳ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಭದ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಸಿನಿಯಾರಿಟಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ರಿಟ್ರೇಡ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಹಾಹಾಕಾರವೆದ್ದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂದು ದೇಶ ಅಶಾಂತಿ ಪರ್ವವಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜನತೆಯನ್ನು ಕಂಡರೂ ಅತ್ಯಪ್ರೀತರದೋರುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂ

(ಶ್ರೀ ಮಹದೇವಪ್ಪ ಬಣಾರ)

ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೆಯೇ ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದ್ದೆದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದರೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಗತಿ ನೋಡಲ. ಸ್ಯಾಂಡರ್ ಪುಡ್ ಆಯಿಲ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಂದು ಅಂದರೆ 1964-65ರಲ್ಲಿ 1 ಕೋಟಿ 33 ಲಕ್ಷ 74 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾಮಾನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಕೇವಲ 85 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಆದರಂತೆ ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ 1964-65 ರಲ್ಲಿ 118 ಲಕ್ಷ 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇಂದು ಕೇವಲ 82 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರು ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ 1964-65ರಲ್ಲಿ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದು ಇವೊತ್ತು 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ದಿದೇ ದಿನೇ ಅಭೋಗ್ಯಗತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿರುವ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಏನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲರು? ಅವರ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಲ, ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯ ಎಷ್ಟಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಮಳೆ ಆಭಾವದಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ 44 ಪರ್ಸೆಂಟು ಇದ್ದದ್ದು 28 ಪರ್ಸೆಂಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮಳೆ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನವರು ಎಂಟುಗೇಟುಗಳನ್ನು ಫ್ಯಾಬ್ರಿಕೇಟ್ ಮಾಡುವ ಎರಡು ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರಲ್ಲಿ 98 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಲುಕ್ಕಾನು ಅಗಿದೆ ಎಂದು ಆಡಿಟ್‌ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. 1962ರಲ್ಲಿ 98 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳ ಈ ಎರಡು ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 1963ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರು. ಆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ 8 ಸಾವಿರದ 500 ರೂಪಾಯಿಯ ರಾಧವನ್ನು ಕಂಪನಿಯವರು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದಾಗ 94 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದು ಬಹಳ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪ್ರಸಂಗವಲ್ಲದೆ ಅವರ ಆಡಳಿತ ಅನುಮರ್ಥತನವನ್ನು ಮತ್ತು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಯಾದ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರು ವಿವರವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ—ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ನಾವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದು 37 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು 1 ಲಕ್ಷ 9 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕೆಲವು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಖರ್ಚು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಈ ವರ್ಷ ಮೂರೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ನಷ್ಟವಾದ ಘಟನೆ ಯೊಂದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಾಚ್ಚಾ, ಗುಂಟೂರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವ ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ—

1956-57ರಲ್ಲಿ,	78,61,800 ರೂ.
1957-58ರಲ್ಲಿ,	71,91,100 ರೂ.
1958-59ರಲ್ಲಿ,	70,14,420 ರೂ.
1959-60ರಲ್ಲಿ,	96,96,000 ರೂ.
1960-61ರಲ್ಲಿ,	96,95,520 ರೂ.
1961-62ರಲ್ಲಿ,	69,65,000 ರೂ.
1962-63ರಲ್ಲಿ,	1,23,86,900 ರೂ.
1963-64ರಲ್ಲಿ,	94,77,960 ರೂ.
1964-65ರಲ್ಲಿ,	89,04,820 ರೂ.
1965-66ರಲ್ಲಿ,	1,50,79,200 ರೂ.

ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರವು ನಡೆದಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ—ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಯಾರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ರೈತನಿಗೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕೊಳ್ಳುವವನು ಅಂದರೆ ದರಾಲರು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಕೊಡುವವರ ಹಾಣು ಕೊಳ್ಳುವವರ ಏಜೆಂಟರಾದ ನಾವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಬಗೆಕೆನುವುದರೊಳಗೆ 8 ದಿವಸವಾಯಿತು. ಆಗ ಸುಮಾರು 40 ಸಾವಿರ ಕೈಂಟಾಲು ಪೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಹೋಯಿತು. 40 ಸಾವಿರ ಕೈಂಟಾಲ್ ಪೆಣಸಿನಕಾಯಿನಿಂದ 3 ಪರ್ಸೆಂಟು ಟರ್ನ್ ಒಮರ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಸೇಲ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಷ್ಟ ಆಯಿತು. ಇದೊಂದೇ ಗುಡಾಹರಣೆಯಿಂದ ಆದಳೆತ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿದುದ್ದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈಗರಾದರೂ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ವಸೂಲಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಕೇಜ್ ಇದೆ ಎಂದು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈವೊತ್ತು ಸೇಲ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆದಳೆತ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಸೂಲಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು 1961-62ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ 15 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈವೊತ್ತು 27.36 ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಈ ಒಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬರೀ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಅಥಾ ಫಿಗರ್ಸ್ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕರ್ಯಾಣವೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಜನಗಳ ಹಿತ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿತಸಾಧನೆಯ ಗುರಿ ಏನೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಎದ್ದಾಳುಗಳಾದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯ ಅವಧಿಯನ್ನು 55 ರಿಂದ 58ಕ್ಕೆ ವಿಸರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ-ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪುನವಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿ ಕಾಪಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಧಾರವಾಡದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ 6-7 ಸಾವಿರ ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಲಸ್ಟ್ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಆಗರಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 84 ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಇದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? Penny wise and pound foolish. ಅಂದರೆ “ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ಗಾತ್ರದಷ್ಟು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ” ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಇನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರವು ಸಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಆರೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಮಗೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಆರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಹಾಕುವವರು ಒಂದು ಎಕರೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಕಾಮರ್ಷಿಯಲ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು 50, 100, 150 ಎಕರೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ 15 20ಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳೆದು ತನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನ್ನ ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೇ ಏನಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಡ ರೈತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲ. ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. 16 ಎಕರೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ 64 ಕೆ.ಜಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು 960 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೇನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಟ್ರೇಕಿಂಗೋನ್ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಡಿಶನ್ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ (ಪಶುಪಾಲನೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಈ ರೀತಿ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಏನು ತೊಂದರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಗದಿಗೆಪ್ಪ ಬಣಕಾರ.—ಈಗ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜೋಳ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ, ಎಂಟು ಎಕರೆ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಜೋಳ ಬೆತ್ತಲು ಅವನಿಗೆ ಜಮೀನು ಬೇರೆ ಬೇಕು. ಇದು ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಗದಿಗೆಪ್ಪ ಬಣಕಾರ)

ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಬದುಕುವಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ನಾಡ ಗೌಡರು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಷ್ಟ ಏನು ಎಂದು ನನಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಗುದ್ದಪ್ಪ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ ಯವರ ನಿಧಿ-ಹೀಗೆ 5-6 ಸಾವಿರ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಹಣ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ನಿಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿಯವರ ನಿಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಆಗದೆ 10 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇರೆಯಿತ್ತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಾಲಬಡಕರನ್ನು ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವಬೀರಿ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೂ ಬಳಸಿದರು. ಸ್ವತಃ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬಂದು ಏನನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ, ಪಾಪ! ಬಡಪಾಯಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಏನುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ! ಬರೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆ ಬಡಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವ ತ್ರಿವೇಣಿ.

ಇನ್ನು ಬ್ಯಾಡಗಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಾಗದೆ 18 ವರ್ಷವಾಯ್ತು. ಈ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವ ದಕ್ಷತೆಯು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲದಾಗ ಯಾರು ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಓದಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಯಾರು ಓ ರಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮನು
ಬನ್ನಿದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ,
ಎಲ್ಲರೊಂದೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು
ತಮ್ಮ ಸುಖ ನಾನಂದಕ್ಕೆ
ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತರೆಂದರೆ
ನಾಯಕರ ಮನ ಒಪ್ಪದು
ಇದ್ದು ಸತ್ತವರಂತೆ ಬದುಕುವ
ಬವಣೆ ಜನತೆಗೆ ತಪ್ಪದು
ಬಲ ಬಸವಳೆಮ್ಮ ಬೆನ್ನಿಗೆ
ಹತ್ತಿನಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯು
ಬರಿಯ ಆಶ್ವಾಸನದ ಅನ್ನವ
ನುಂಡು ಬದುಕಿದೆ ಜನತೆಯು
ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಬಾಳಿನ
ಬೀನ ಮುತ್ತಿದೆ ಕತ್ತಲೆ
ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕರುಳ ಕೊರೆಯುತ
ಹಸಿವೆ ನಿಂತಿದೆ ಬತ್ತಲೆ
ಮುದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಣಕೆ ಮತ್ತುವ
ಹದಿನೊಲು ಸುತ್ತರಚುತ
ಹಸಿವು ಅಮ್ಮಾ...ಎನಲು ತಾಯಿಯು
ಸಾವನೆನಲು ಮರುಗುತ
ಇಂತು ಇಂದಿನ ಜನತೆ ಇದ್ದರು
ಮಂತ್ರಿಮಾನ್ಯಗೆ ಸಂಭ್ರಮ
ಇವರ ನಂಬುಗೆ ಎಂಬುದಲ್ಲದೆ
ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ವಿಭ್ರಮ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ (ರೋಣ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈಗ 2-3 ದಿವಸದವರಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ವಿಪ್ರರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದವರಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮಾತುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಇವತ್ತಿನ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡುವ ರೀತಿಯೊಳಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಈಗ ನಾನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಧಾಯಕ ನೋಟನೆ ಮಾಡುವುದಿದೆ. ಈಗ ಭೂಕಂದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾದಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ವತಿಯಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ವರದಿ ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೋ, ಅದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಕ್ಕಲಿತದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೇರೆ ಕರ ಹಾಕಿ ಭೂಕಂದಾಯ ರದ್ದು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಿದ್ದರೆ, ಬಂದಿತೆ ವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದು ಏನೇನೋ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ನಮಗಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ—ಇನ್‌ಕಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೇರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಜನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಹೊಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ ಸಂದರ್ಭ ಬೀಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂತಲೇ, ಆದರೆ ಜನತೆಯಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ ಎನ್ನುವ ಉಪಾಸನೆಯೇ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದು ಬೇರೆಯ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತು, ನಿಮಗೂ ಗೊತ್ತು. ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ದೌರ್ಬಲ್ಯ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಅದು ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಗೊತ್ತು, ಹೊರಗಿನವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರೀತರರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು “ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಕರಪ್‌ಷನ್” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೋ, ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು “ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ” ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೋ, ಅದು ಹೋಗುವ ತನಕ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹಿಮ್ಮಾಳಿಸುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲವ ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನೇತರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇದ್ದವು. ಹಿಂದೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನೇತರ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇತ್ತು.

3-00 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿದ್ಯೇಶ್ವರ.—ಈಗಲೂ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನೇತರ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಹೌದು, ಆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಸಹ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಒರಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನೇತರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ 24-11-1964 ರಲ್ಲಿ ಮನವಿಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ: “ವಿಷಮತೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ಭಾರತದ ಏಕತೆಗೆ, ಸಾತ್ವಿಕ ಶಕ್ತಿಗೆ, ಆಹ್ವಾನವೇನುಮಾತೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿವೆ. ಅಸೂಯೆ, ರಾಲಸೆ, ಮುಂತಾದ ಅಸಾತ್ವಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಒಳಗಾಗುತ್ತಾ ನಡೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಭಾರತದ ಒಂದು ಅಂಗ. ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಅಂಡರೆಯುವ ಕೋಟಿಗಳು, ರಾಜ್ಯದ ನಮ್ಮದಿನ್ನು ಕದಡಿವೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ, ಧೂರ್ತ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಪೂರ್ಣತೆಯು ಸಹಸ್ರ ಯೋಜನೆ ದೂರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಗತಿಯು ಪೂರ್ಣ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಅಪೋಗತಗಳಿವು.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟ)

ತೊಡಗಿದೆ, ಹೆಚ್ಚೇನು? ತನ್ನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಉಸಿರಿನುವ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ... ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾಗಲೇ, ಎಲ್ಲೆಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾಗಲೇ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವವರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಲಹೆ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವಿರಬೇಕು; ನಾನೂ ಸಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 30-40 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದೇನೆ. 1947 ರ ಅಗಸ್ಟ್ 15 ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿ ಏತ್ತು, ಈಗ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಪಕ್ಷದವರು ಮತ್ತು ಈ ಪಕ್ಷದವರು ನೋಡಬೇಕು. ಆಗ ರಾಜಕೀಯ ಧೋರಣೆ ಏತ್ತು ಈಗ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಸರಿ ಇದ್ದರೆ ಬೇರೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತನಾಡುವವರು, ತಾವು ಅಷ್ಟೇ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ನೀವು ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಇದನ್ನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಲು ನಾವು ಮತ್ತು ನೀವು 25 ಜನರು ಸಿದ್ಧರಾಗೋಣ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಲೇಡರ್ ಆಗಿ, ನಾವು ಬಂದು ಸೇರಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟ.—ನಮ್ಮನೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಯಾರೂ ಸಹ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ನಾವೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ, ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದಲ್ಲಾ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕೆಲವರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟ.—ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎನ್ನುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿರುವುದು ಅಲ್ಲ, ಅದು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುವುದಾಗಲೇ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದಾಗಲೇ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಇವೆ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೆಡೆಸೇರಿ ಅನುಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಆ ರೀತಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ತರುವುದು ಬೇಡ. ರಾಜಕೀಯ ತಂದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎರಡು ಕಡೆಯವರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮಿತಿಮಾರಿದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಏನಾದರೂ ನಡೆದರೆ, ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಕಕ್ಷದವರು ಚೆನ್ನಾ ರೀತಿಯ ಕ್ರಾಂತಿ ಸರ್ಕಾರ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷದವರು ಶ್ರೀಮಂತ ರೀತಿಯ ಸರ್ಕಾರ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷದವರೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಸರ್ಕಾರ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಜನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್, ಕಮ್ಯುನಲಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ್ ಇವು ಮೂರನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂದರೆ ಏನು? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಇತ್ತು. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ನಂತರ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ನಂತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷವಾದ ನಂತರ ಏನಾಗಿದೆಮೆಂದರೆ ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಹುಟ್ಟು ಗುಣ ಇನ್ನೂ ಹೊಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ್, ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷ ಮನೋವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರು, ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೇಗ್ ಮನೋವೃತ್ತಿಯವರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯ ಮನೋವೃತ್ತಿ.

ಯವರು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಧೂರಣಿರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

"I do not differentiate between Congress and Swatantra Party because there are shrewdest capitalists with the congress and foolish capitalists with Swatantra Party."

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮುಖಂಡ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಲೇಡರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳು ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಆಡಚಣೆಗಳಿವೆ.

Sri DIGAMBARA RAO BALWANT RAO (Alayd).—On a point of order. The hon'ble member has been trying to show the distinction between political parties in India. He has characterised what the Congress party is, what the Swatantra party is and what the Muslim League and Communist parties are. I think the discussion that is going on here is regarding the budget. Instead of dealing with the provisions of budget he is dealing with certain political parties which I do not think, come within the scope of this budget.

Mr. SPEAKER.—It is an important point of order. I will think over and give a ruling later on !

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಕೆಲವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಉದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೂ ಅವರು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಎಂದೂ ಪ್ರಗತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ನಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹಾದಿಯನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರ ಉಂಟು. ಇವತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಭೃಷ್ಮಾಚಾರ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾವು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ದ್ದೇವೆ. ಧರ್ಮದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಧರ್ಮದ ಭೂಮಿ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತೆ ರಷ್ಯಾದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ನಾಸ್ತಿಕರು. ಅಸ್ತಿಕರಾದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕ್ಟ್ ಕೇಸುಗಳು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅದುವು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಗ ಆಚ್ಚಿಯವರು ಉತ್ತರವಾಗಿ 6 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕ್ಟ್ ಕೇಸುಗಳಾದುವು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಕೇಸುಗಳು ಅರಾ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಆಗಿಹೋಗಿವೆ. ಅಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಆ ಎರಡು ಕೇಸುಗಳು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದುವು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾನ್ಯಾದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಕೂಡ ಸಂಪರ್ಕ ಬಂದಾಗ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಮುಂದೆ ಆತ್ಮಾರೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಿಂತ ದೇಶದ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೊಡ್ಡದು. ಸರ್ಕಾರದ ಎದುರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಇವತ್ತು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಸ್ತಿಕರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವರಿಗಿಂತ ಅಸ್ತಿಕರಾಗಿ ಸತ್ಯ ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಮೊದಲು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಾತೀತವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮನೋಭಾವವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಧ್ಯಪಾನ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನು ಮುಂಬೈ ಶಾಸನಸಭೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಧ್ಯಪಾನವನ್ನು ನಿಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹುಶಃ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಬಹು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೂಡ ಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾನೂನನ್ನು ನಿಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾದದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಎರೋಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರಪಾನ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ)

ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ದುಡ್ಡಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ಸಿಂಧುಗೊಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದವರೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪಕ್ಕವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನೂರು ಗಂಟು ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಯ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮದ್ಯಪಾನದ ವಿಷಯ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಕವಾದ ಸ್ವಭಾವ, ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಜನತೆಗೆ ಸಾರಾಯಿ, ಎಸಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಂಡಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಈಗ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿ ಖಂಡಿತ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದುದು. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಇದನ್ನು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದುಡ್ಡಿನ ಸಲುವಾಗಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾ, ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾ, ಇಲ್ಲಿವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು, ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಏನು ? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಕೆಲವರು ಪೂರಾ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಮದ್ಯಪಾನದೊಳಗೆ ಹೆಂಡದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾರಾಯಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಂಡಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯಿ ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಕಠಿಣ. ಹೆಂಡ ಇಳಿಸುವುದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಹತ್ತು ಸಲವೂ, ನೂರು ಸಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು, ಏತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನೇಕರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದ ವಿಷಯವು ದುರಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವರು ಹೆಂಡದ ಬದಲಾಗಿ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಕಾಟೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯ ನಮೂನೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಂಡದ, ಪ್ರತಿಬಂಧ ನೀತಿಯು ಸರಿಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡವನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ನಡೆದ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವನರ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರವು ಕೇವಲ ದುಡ್ಡಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಅಪಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಸಹ ಅವನರ ಮಾಡಬೇಕು ವಿಚಾರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಡಬೇಕು. ಮದ್ಯಪಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆದಳಿತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಎಂದರೆ ಆದಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀವು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬರಬಹುದು, ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದಳಿತದ ಪಕ್ಷ ಎಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವರು ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು. ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಯಾರೂ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಮುಚ್ಚಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಯು 2-3 ತಿಂಗಳಿಂದ ಯಾವ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಇಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪಂಪಾವಧಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 100 ಸಾರಿ ರೈಲು ಹತ್ತುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಅವರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಂಥ ಪಂಪು ಸೆಖ್ಖುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 4 ದಿವಸ 8 ದಿವಸ ಗಟ್ಟಲೆ ಕರೆಂಟ್ ಹೋಯಿತು ಎಂದರೆ ಬೆಳೆ ಗಿಡ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನವರ ಸಂಗಡ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಚೇರ್ಮನರ ಸಂಗಡವೂ ಮಾತನಾಡಿ

ದ್ದೇನೆ. ಬೋರ್ಡಿನವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಮಾತನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ನಡೆಯುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಳಂಬವಾದ ಮಾತುಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ತರಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಗದಿಗಪ್ಪ ಬಾಕಾರ್.—ತಾವು ಹಿರಿಯರು. ರಾಜಕಾರಣ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ದನ್ನ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅಮೇಲೆ ಹೇಳುವೆ. ಪರಸ್ಪರ ಹಿತ ಸಂಬಂಧ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕುಂಬದಕಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯನವರು ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲೋದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಪರಸ್ಪರವಿರುದ್ಧ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವ ಮೊತ್ತವನ್ನು ರೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯನವರು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದರೆ ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗುವಂತಹ ಮನೋಭಾವ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯನವರ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೋ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾ್ಯ ಉಳಿದರೆ ಬಾಕಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒಪ್ಪಬೇಕು ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತರಬಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು ಮತ್ತು ದಲಿತವರ್ಗ ವನ್ನು ಸಮಾನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಸೋಲನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕ್ರೂರವಾದ, ಕಠಿಣವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮವಂತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಇದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ, ಅಥವಾ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಇದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇವೊತ್ತು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ 216 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಸಂಹಿತವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಎನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಮೇಲೆ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಏನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಿಮೆಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಸದಾಚಾರ ಕಮಿಷಿಯಂತೆ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ನೀತಿ ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಕಮಿಷಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಭತ್ಯೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು, ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮೊಂದೇ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರ ನಮ್ಮೊಂದೇ ಆಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ. ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I get conflicting lists and I am not able to reconcile them.

Sri S. SIVAPPA.—Please take the list from the Official Whip as authoritative and go according to it.

Mr. SPEAKER.—Then let all members take note that I am asked by Sri Sivappa, to take note of the list coming from Sri Bhaskarshetty only and so nobody need approach me except through Sri Bhaskarshetty.

Sri S. SIVAPPA.—It has been decided in the United Party that names should go through the Whip only.

Mr. SPEAKER.—The decision is very good, but if it is not observed in practice, where is the sanctity for it?

Sri S. SIVAPPA.—We will organise in such a manner that every slip comes to you through the Whip.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊಟಕು ಮಾಡಿದ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ನೋಡಿದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಅತಿಶಯನೀರ್ಣಯ ತಂದು ಇವರ ಕಾರ್ಚಿಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಧಿವೇಶನ ಮೊಟಕು ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಪಣವಾದಂತೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆಯ ದಿನ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಗುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಅದನ್ನು ಬಹು ಲಘುವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಷಯ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಗು ತಂದು ಕೊಂಡುಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಹಾಗೆ ಇದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವದ ಭಾವನೆ ಬಂದೀತು? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ? ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಸಿಜಿನ್ಯ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಪಿನ ಜಲಾಶಯ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಗೆದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಯಾವುದು ಸರಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದು ತೆರಿಗೆರಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಬಹು ಲಘುವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಆಗತು. 1924 ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಗ್ನಿಮೆಂಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ? ಅದು ಹೇಗೆ ಬಂಧನಕಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ? ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಮೊದಲು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು. ಈ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಬಾಂಧರಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, 1924 ರ ಅಗ್ನಿಮೆಂಟನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ದುರುಳ ದುರ್ಯೋಧನನ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ದುಷ್ಟ ದುಶ್ಯಾಸನನು ದೌಪತಿಯು ನೀರೆ ಸೇಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನ್ಯಾಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಜನರ ತೊಂದರೆ ಏನು, ಕಷ್ಟ ಏನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಗಮನ

ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಈ ನಂದರ್ಬದಲ್ಲ ಹೇಳಬಹುದು. ಕಂಬದಕಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿರಿ; ಹಾಗೂ ಹರದೂರ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಳ ವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಹರದೂರ ಹತ್ತಿರ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ 900 ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲ 600 ಟನ್ ಕಾಫಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಕಾಫಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಫಾರನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ 35 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕಡಿಮೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ Foreign Exchange ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಕೊಡಗಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ವಚನ ಕೊಟ್ಟರು. ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಿರೆಂದು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು. ಕೊಡಗಿನವರಿಗೆ ಚಳುವಳಿ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸಭೆಗಳಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರೋಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರೋಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನೂರಾರು ಸಭೆಗಳು ನಡೆದು ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಹರದೂರ ಬಳಿಯೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಇಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಹರದೂರ ಸ್ಥಳ ಬ ರಾ ವಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಮಾತು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೊಡಗಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕವನು ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೊಡಗಿನ ಜನರ ಮನೋಭಾವನೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರಿಗೂ ಸಹ ಅದು ಗೊತ್ತಿದೆ. 1957ರಿಂದ 1962ರ ವರೆಗೆ ಆಗಿನ ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಗಳ ಮನೋಭಾವನೆ ಏನಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ದೇವಯ್ಯ ನವರು, ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕೊಡಗಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಮನೋಭಾವನೆ ಬದಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮತ್ಸರ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹು ದೂರವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಒಪಿನಿಯನ್ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಒಪಿನಿಯನ್ ನಾನಾ ತರಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಒಪಿನಿಯನ್ ಅದಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಒಪಿನಿಯನ್ ಒಂದೇ ತರಹ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಳಗಡೆ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮೇಲ್ಗಡೆ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಏನು ಅನುಕೂಲ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನ್ನೂ ಸಮತೋಲನ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ಹರದೂರು ಮತ್ತು ಹುದಗೂರು ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳಿದ್ದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಹುದಗೂರನ್ನು ಇವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಿತ್ತು, ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಅರ್ಥ ವಾಗುತ್ತದೆ, ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಹರದೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಹುದಗೂರು ಬಳಿ ಕಟ್ಟಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು.

ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಮೊದಲು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದ ಜಾಗವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದಿರಲ್ಲ, ಏಕೆ ಮಾಡಿದಿರಿ? ಒಬ್ಬ ಪೃಕ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲ ಇದು ರಾಜಕೀಯವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕಂಬದಕಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಏಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ಎಸ್‌ಮೇಟ್ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ಮೂರನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು ? 120 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದ ಕಂಬದಕಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು 80 ಅಡಿಗೆ ಇಳಿಸಿ, ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು 140 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು 170 ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲವೇ ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕ ವಾಗುವ ಮೊದಲು ಕೊಡಗು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಎರಲಲ್ಲ. ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕವಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಏಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿರುವುದು ಹರದೂರಿನಿಂದ ಹುದಗೂರಿಗೆ ಏಕೆ ಬದರಾಯಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದು. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಬದರಾಯಿಸಿದವು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೋ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕವಿರಬಹುದು. ನಿಜಲಂಗಪ್ಪ ನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಗುಂಬಜನ ಎತ್ತರವನ್ನು 12 ಅಡಿ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೆಳಗಡೆ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಅವರು ತಮಗೆ ತೋರಿರುವ ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಏಕೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬದರಾಯಿಸಿದರು, ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೇನು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾರೂ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಎರುವವರು ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಆಡಳಿತ ಮೈಬರಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುರಾರಾಧ್ಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ “To suggest ways and means for development of Small-scale industries in the State” ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಏನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಟೆಕ್ಸೈಟ್ಸ್ ಮಿರ್ ಬಾಸಗಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮಾಲಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಅವರ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಇವತ್ತು ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮುಂದೆ ಹೇಷರ್ ಮೀರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಈಗ ಲಕ್ಸಿಡೇಟ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ಸುರಿದು ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದನ್ನೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ಟೆಕ್ಸೈಟ್ಸ್‌ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತಜ್ಞರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಮಾಡಿದರೆ ಏಕೆ ಇಂಥ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ತಜ್ಞರೂ ಮತ್ತು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಇರಲಿ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕುದು, ಕೈಗಾರಿ ಕೋಡ್‌ಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡತಕ್ಕುದು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ

ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿವರ್ಗರೊಬ್ಬರೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವರಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಕೆ ಮೂಡಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಭೂಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯವರು 'ಎಕನಾಮಿಕ್ ಸಿಟುಮೇಷನ್ ಇನ್ ಮೈಸೂರು' ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಕಂದಾಯದ ಮೇಲಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆ 25 ರಷ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದವರೂ ಕಡಮೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಷನ್‌ನಿಂದ ಮೇಲಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದೇ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಯಾರಿದ್ದಾನೆ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಇರುವ ರೈತರು ಸೇಕಡ 24-1, ಒಂದು ಸಾವಿರದಿಂದ ಐದು ಸಾವಿರದವರೆಗೆ 40-7, ಐದರಿಂದ 20 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಸೇಕಡ 29 ಮತ್ತು 20 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೀರಿದವರು ಸೇಕಡ ಐದು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಆಸ್ತಿ ಇರುವವರು ನೂರಕ್ಕೆ 24 ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಸಾವಿರದಿಂದ ಐದು ಸಾವಿರದವರೆಗೂ ಇರುವವರು ನೂರಕ್ಕೆ 40 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರವಾಣಿಕ ಪ್ರಾಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿತಿಯೊಳಗೆ ಇರುವವರಿಗಾದರೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. 1965-66ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕುಲರ್ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸೇಕಡ 25 ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ರೆಮಿಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದರ ಚುನಾವಣೆ ಕೆಲಸ ಆಗುವವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅದಾದಂತರ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪೈಸೆಯಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂಥವರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸುವ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಆಯುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಸ್ವಾತಿಮತ್ತಾ ನಾವು ಅದನ್ನು ಯಾವ ಹಿನ್ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೂಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಲಂಗಾರದ್ದಿಷ್ಟವರು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಈಗ ನೂಯೆಜ್ ಕೆನಾರ್ ಮುಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೂತ್ನವಾದ ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಈಗಿನ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂಗಡಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವಾಗ ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ, ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳವರಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಇದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಪಾರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ನಿಗಬಹುದು ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ಯಾಣ ಕೂಡ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಆಹಾರ ಕಡಮೆ, ತಿನ್ನುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಬಂದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿದೆ. ಇರುವ ಧಾನ್ಯ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಮುಂಗಡಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮ, ಅನುಕೂಲ, ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಜನರಿಗೆ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದುದು ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಹಾರ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬತ್ತದ ಕಣಜ ಎಂಬ ಹೆಸರುಂಟು. ಹಿಂದೆ, ಈಗ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಕಣಜ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆಯುವ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗುವುದರಿಂದ, ನೀರಾವರಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬಿದರಿನಾರಾಯಣ್)

ಯಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲ ಸರಿಯಾದ ಬೆಳೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು, ಜರಾಶಯಗಳು ಏನಿವೆ ಅವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಅವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಅವು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿವೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷಯ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊನೆ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಚಂಗ್ ಬತ್ತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದರು. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯದೆ 15-20 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಗದ್ದೆಗೆ ನೀರು ಬಾರದೆ ಒಣಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಚಲಗ್ರಾಂ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿ, ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿಸಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದೆ. ಕೆಲವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಸಹಕಾರದಿಂದ ಸರಕಾರದ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ “ನಮಗೇನೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲವೇ ಏನಾನುಭವಿ ನಡೆಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೋ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿರುವುದು, ನಮಗೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟ್ ಚಲಗ್ರಾಂ ಕಳಿಸಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಭದ್ರಾ ಛಾನರ್ ಕಚೇರಿಮಾಡಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಛಾನಲ್ಲಿಗೆ ನೀರು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಈ ದಿವಸ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 20 ಕ್ವಿಂಟಲಿನಂತೆ 50,000 ಕ್ವಿಂಟಲು ಬೆಳೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಮಾತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರದೂ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ, ಅವರು ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನರಿತು ಸದಸ್ಯರ ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆನು ಪ್ರಯೋಜನ ! ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಘಾಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಏನಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾದೀತು ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಲನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನಮೇಲೆ ಬಂದು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನರಿತು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

4-00 P. M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಎಂದರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅಂತ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅದರ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲ ಈಗ ಅನೇಕ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಚೆಕ್ಸ್‌ರಾಜಿಕಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಎಂ. ಸಿ. ಇ. ಡಿಪ್ಲೊಮಾಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೊನೆ ದಿವಸ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಎಂ.ಸಿ.ಇ. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದವರಿಂದ ಹಿಂದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು. ಈಗ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿರುವವರಿಗೇ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಶಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇವು ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನಾದರೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಸರಬರಾಯಿ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ತಾವು ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಒಂದು ಜವಾಬು ಈಗಲೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನುಮ್ಮನೆ ಅವರು ಆತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜು ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಅಥವಾ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಬೇಕು. ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಬೈಯೋ ಸ್ಕೂಲ್ ಅಥವಾ ಕಾಲೇಜು ಕೇಳಿದರೆ ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾದೀತು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಅದು ಆಗುವ ಕೆಲಸ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಶ್ವಾಸನೆಗೆ ನನ್ನ ನಮ್ರತೆಯ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಅದು ಬತ್ತದ ಕಣಜ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೇಂದ್ರ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಡುಗರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಓದಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಫಾರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು ಇರಲಿ, ದೇಶದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ವ್ಯವಸಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಅಭಾವವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ಚಾಲಂಜನ್ನು ನಾನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ನಂಬಬೇಕು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಯಚೂರು ವಿತಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೈ ಬಿಡಬೇಡಿ. ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನಮಗೂ ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯುವಕ ರೈತರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. 5-10-20 ಎಕರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುತುವರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ದಡ್ಡರು, ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದವರು, ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಾಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, 3.5-10 ಮೈಲಿ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಇದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 4-5 ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇವೆ. ಗ್ಯಾಜುಯೇಟ್ ಆಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ಯುವಕರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಬಂದು ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಡೈವರಿಫೈ ಮಾಡಿ ಎಲ್. ಎಸ್. ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ, ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದಂತಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಚಿಕ್ಕರಾಜಿಕರ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್)

ಹಾನಿಯಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ಕಾರ್‌ಸ್ಟೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಾನು ಸಿಕ್ಕುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸ್ಕಾರ್‌ಸ್ಟೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ನಡೆಸತಕ್ಕವರನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ಕಾರ್‌ಸ್ಟೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಕಡೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಜಮೀನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಪವರ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಂದ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಮೈಕ್ರಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರೆ ಈ ನಿುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವಾನ್ ನಾಡಗೌಡರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾನೂ ಕೂಡ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಈ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಕೊಂಡಿವೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಿವರ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹಣವನ್ನು ಹೊಳೆ ಹಂದಕಾಗಿ ಹುಸುತ್ರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣ ಎಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಸದ್ದಿನಿಗೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ 600 ಮೂಟೆ ಬತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಅದು ಎಲ್ಲಗೆ ಹೋಯಿತು. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡಿದರೆ? ಆ ಬತ್ತ, ವಸೂರಾಯಿತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಮತ್ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ಭೀತರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷ ಸೂಚಕವೆನಿಸುವವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಆದರೂ ರೋಯರ್ ರೆವೆನ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಹೇಸಿನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಗಬಾರದು. ಸೊಸೈಟಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಂದು ಬುನಾದಿ. ಇದು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯವೇ ಹಾಳಾದಂತಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತಕ್ಕ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಾಡಗೌಡರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಚೆನ್ನೈ ಕೇಸುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಂತಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿ ದ್ದಾಯಿತು. ಅಫೀಸರನ್ನೂ ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕೇಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ತೀರ್ಮಾನ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ರ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಮುನ್ ಸೀಫರು ಅಡ್ಡೀಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬುದಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುನ್‌ಸೀಫರಿಗೂ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಒಂದು ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಈ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೇ ಭೂಮಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ನೀತಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೇಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಆ ಕೇಸುಗಳು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದ ರೇನಾಯಿತು, ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಗೇಣೀಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಒಂದು ಕಚ್ಚಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನು 2 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಡಿಂಗ್ ಇರತಕ್ಕ ಗೇಣಿದಾರರ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಟ್ರೈಬುನಲ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಚೆನ್ನೈ ಕೇಸುಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಟ್ರೈಬುನಲ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೂ ಅಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ತಾಶೀಲ್ದಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಡಿಲಮಾಡಿರುವುದೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಕುಡಿತದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿಧಿಸಿದ್ದ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರೂ ಕುಡಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ? ....

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಕುಡಿತದ ಚಟ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕದ್ದು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಡಿಲ ಮಾಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೇನೋ ಇದರ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಟಾಡಿ, ಅದು ಅಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಇತ್ತ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕವಮೆಯಾಗಿ ಅವರು ಶಾಂತಿಭಂಗದ ನಿವಾರಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ನಾವು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತವೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದರೂ ಅದು ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯವರೇ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಕಟ್ಟುವರೆವುಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ದಿವಸ ಕಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಜನರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದುದೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲರೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಯಾಂಶವಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಾ ರೈತಾಪಿ ಕಲಸದವರು. ಅವರು ತಾಶೀಲ್ದಾರರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲಿ, ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲಿ, ಎಗ್ರಿಕ್ಯೂಲ್ಚರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲಿ ರೈತರೇನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ? ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿ, ಒಂದು ಕೆರೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಬಾವಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಒಂದು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲರಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕು, ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಅವರು ಇಲ್ಲಗೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಕಾ ಮಾಡಬಾರವೆಂದೂ, ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಭಿಮಾನ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಧನೈವಾದಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಕ್ಷರಿಗಿಂತ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ ಬಿ.ಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರ ಕಾರ್ನೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಾಗಿ ಅವರು ಭರವಸೆಯನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಒಹ್ ಸುತೋಷ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನಿನ್ನು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಜನರ ಹಿತಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿ ಆಗಿರುತ್ತೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವಿಂದ ಬಡವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಡವರಾಗುವಂತೆಯೂ, ಬಲ್ಲದರು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲ್ಲದರಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ತುಂಬಾ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವೇನು ಎಂದರೆ—ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲುತನದವರಿಗೆ ಈ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲಾ ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಬಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಡವರಾಗುವಂಥ ಯೋಜನೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ 500 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಬೆರೆ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಬೆರೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಆ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪ)

ಇವರು ಯಾರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ? ಆ 250 ಜನರು ಯಾರು? ಯಾರಿಗೆ ಅಂಥಾ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅರ್ಹತೆಯಿದೆ? ಈ ದಿವಸ ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಗೆ 100 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಂತಹ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ 100 ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜಮೀನಿದೆ? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಇದು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತೇ ಎನಾ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ 250 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಾದ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರ ಬದಲು ಅವನ್ನು ಒಂದು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅಂತ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಥವಾ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಂತರಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ಯಾರು 100-100 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೂ ಸಹಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ಎರಡು ಮತ್ತು ಏಕೆ ಎಕರೆ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಇವುಗಳಿಂದೇನೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನೂ ಸಹಾ 40-50 ಎಕರೆ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 10-15 ಎಕರೆ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಸಾಲಭ್ಯ ಕೇವಲ 40—50 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿರತಕ್ಕವರಿಗೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅದು 4—5 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪ.—ನಾವು ಈ ಸಾಲಿಂಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ 40—50 ಎಕ್ರೆ ಜಮೀನಿದೆಯೋ ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನೇಮಕಗಳವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಯಿಂದ ಬಡರೈತರಿಗೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. 1, 2, 3ನೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಆ ದಿನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಲೆಫ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾರ್‌ನಿಂದ 1951ರಲ್ಲಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಅಂದಾಜು ಹಣ 23.4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆದರೆ 1956 ರ ಮಾರ್ಚಿಯವರೆಗೆ ಬರ್ಚಾದ್ದು 30.82 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆದರೆ utilisation of Irrigation potential ಪ್ರಕಾರ 5.8 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅದಿದ್ದು 87 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ. ಇಂತಿಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ 87 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡಿವೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಏತಕ್ಕೂ ಸಾಲದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಲೆಫ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾರ್‌ನಿಂದ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನೇಮಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಷ್ಟೇ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಆಗಿ ಕಲ್ಬುರಗಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. 1965-66 ರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನೋಡಿದರೆ Comprehensive scheme for popularisation of agricultural practices ಎಂದು ಒಂದು ಹೆಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಂಟ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು 21.14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸಿರುವ ಹಣ 5.64 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಬರ್ಚಾಗಿರುವುದು 6.80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸಿರುವುದು 14 ಲಕ್ಷ. ಬರ್ಚಾಗಿರುವುದು 5.5 ಲಕ್ಷ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 6-80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ 5.5 ಲಕ್ಷ ಬರ್ಚಾಗಿರುತ್ತೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಯ ಆಗಿರಲಿ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ರಾಶಿ ರೈತರಿಗೆ ಆಗಲಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೇ ವಿಷಯ ರೂರಲ್ ಎರೆಕ್ಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 26 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರಿ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ 5-6 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಎರೆಕ್ಟಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಂಥಾದ್ದು ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 2-3 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎರೆಕ್ಟಿಫೈ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 10-15-20

ವರ್ಷವಾದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ 26 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿ ಆಗಲಿಕ್ಕು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಬಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅಯ್ಯವಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ತೋರಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಆಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ 'ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಚಲೋ' ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ತರಹ ಉಪಯೋಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ Review on the working of Government Departments ಅದರ ಪುಟ 126 ರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುರ್ದೂ ಕೇಸು 1961 ರಲ್ಲಿ 693 ಇದ್ದದ್ದು 1966 ರಲ್ಲಿ 752 ಆಗಿದೆ. H. B. and Theft 1961 ರಲ್ಲಿ 4705 ಇದ್ದದ್ದು 1966 ರಲ್ಲಿ 67,75 ಆಗಿದೆ; ಅರ್ಡಿನರಿ ಥೆಫ್ಟ್ಸ್ (thefts) 8,409 ಇದ್ದದ್ದು 1966 ರಲ್ಲಿ 10,683 ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಪರಾಧಗಳು (ಕ್ರೈಮ್ಸ್) ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಯಾವ ತರಹ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ 4 ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವಾಯಿತು. ಈಗ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವಾಯಿತು, ಹಾಗೂ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಯಚೂರಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಕೊಲೆಗಳು ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. 1964 ರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ, 20 ಜನ ಖೂನಿಯಾಗಿ ಸತ್ತರು. ಆಗ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದರು? ಕಳ್ಳತನಗಳು, ಖೂನಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಅವನು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾನೇ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ 'ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಚಲೋ' ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 5 ಸಾವಿರ ಜನ ಪೊಲೀಸ್ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರನ್ನು ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಶಾಂತತರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರಿಗೆ ರಾಶಿ ಭಾರ್ಜ ಮಾಡಿ ಆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವಕ್ಕಲಿಗರ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿನ ಹೊಸ ಅಕ್ಕನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ, ಸಧ್ಯ ಇದ್ದ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಗಮನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶಿಪಾರನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮಗೆ ಯಾರುಬೇಕು ಅಂತಹವರುಗಳನ್ನು ಕಮಿಟಿಗೆ ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಕಮಿಟಿಯವರು ಮೊನ್ನೆ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ Allowance ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ 6½ ಕೆ.ಜಿ. ಪ್ರತಿ ಕ್ವಿಂಟಲಿಗೆ ಶೇಂಗಾಯಿ ನಷ್ಟ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ 6½ ಕೆ. ಜಿ. ಶೇಂಗಾ ಅಂದರೆ ಸಾಧಾರಣ 16 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತಿ ಬೆರೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ಕ್ವಿಂಟಲಿಗೆ 6 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಶೇಂಗಾ ಚೀಲಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿವೆ, ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವ ಜನ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರು 20-25 ಚೀಲ ತಂದವರೂ ಅದನ್ನು ಟರ್ನ್ ಬೈ ಟರ್ನ್ ಮಾರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಬಂದರೆ 10-15 ದಿನ ಅದೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಜನರನ್ನು ಕಮಿಟಿಯ ನಡವಳಿಕೆಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಲಕ್ಷಾಧೀಶರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಬಡವರು, ಅವರು ಬಡವರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬಡವರು ಬಡವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಬಲ್ಲದವ ಬಲ್ಲದವನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್‌ಚೆಟ್ಟಿ (ಪುತ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅರ್ಥಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮು ಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಮುಂದಿಸಿದ ಬಡ್ತಿಟ್ಟನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಿಟ್ಟನು ತನ್ನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರು ಏನೋ ಬರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾರೊಡನೆಯಾದರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂದು. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೇ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೂ ನಾವು ಕಾಣುವುದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪೀರಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಇನ್‌ವೈಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು they are encouraging them. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲೆ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್‌ಚೆಟ್ಟಿ.—ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅದಾದನಂತರ ಅವನ್ನು ಜಾಗೃತಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿದ್ದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಅವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗಬಹುದಿತ್ತು ಆಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಈಗ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ರೋಡ್ಸ್ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದನಂತರ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅದು ಹಾಳುಬಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದೆರಡು ರಸ್ತೆಗಳೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಸೇತುವೆಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳು ಒಂದುಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಜನಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾಳುಬಿದ್ದಿವೆ. ಅಂತಹುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನೇಕ ಸೇತುವೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೂಡಲೇ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ನೌಕರರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದೇ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಸರಿ ಇರಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ್ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವನನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡುವ ನಿಯಮ ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಾದರೂ ಆಗಾಗ ಆರೀತಿ ವರ್ಗಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜಿತ್ತಿ.—ಕಾನೂನು ಆರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಎರಡುವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಯಾರನ್ನೂ ವರ್ಗ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೇ ಯಾರನ್ನೂ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸಶೆಟ್ಟಿ.—ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೌಕರರು ಅದರಲ್ಲೂ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಿಡ್‌ವೈಫ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಮಂದಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ ಇದೊಂದೇ ಪರಂ ಇರುವುದು. ನೌಕರರನ್ನು ಇಲ್ಲಂದಲ್ಲಗೆ, ಅಲ್ಲಂದಲ್ಲಗೆ ಎತ್ತಿಹಾಕುವುದು !

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸಶೆಟ್ಟಿ.—ಇತ್ತೀಚೆಗಂತೂ ಅನೇಕ ಜನರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಚಾರ ಒಂದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವೇನಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೈಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಕೋಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಅಧೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಈಗ ನಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಅಂದರೆ ಈಗ ಶಾಸನಭೋಗರೇ ಶಾಸನಭೋಗರು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶಾಸನಭೋಗರುಗಳನ್ನು ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಈಗಲೂ ಮೊದಲನ ಕೆಲಸವೇ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಯಾವಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಬಳವಿಲ್ಲ. ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಂ. ಸಿ. ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ಮೇಲ್ದರ್ಜೆ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ನೌಕರವರ್ಗದಿಂದಾಗಿ ಬಹುಶಃ ಆ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಷ್ಟವಾಗಬಾರದು, ತುಂಬಾ ಖರ್ಚನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಮೆಲಿಗೇಷನ್ ತರಬೇತರಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ವಿಶೇಷ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದು. ಇನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಗೆ 15—20 ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಗಿ 8ಜನ ಹೆಂಗಸರಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರ ಪೈಕಿ 4 ಜನ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿ ಇರಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಚಿಂಪೊರರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 10—12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಹೆಂಗಸರು ಚಿಂಪೊರರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಆ 4ಜನ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 10—12 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಚಿಂಪೊರರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದಂಥ ಕೆಲವು ಮಹಿಳಾ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಅನುದಿನವೂ ಕೂಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಗ ಚಿಂಪೊರರಿಯಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ನೌಕರರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಐದಾರು ಜನ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿರುವಾಗಲೂ 8—10 ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ನೌಕರರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶಾಸಕರು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಟು. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ವಿರಲ, ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲ, ಅವರಲ್ಲಿ 30—40 ಜನರು ಬೇಕಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಇರಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ದಯವಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಕೊಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಸರ್ವನರ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಕೆಲಸ ವಿರಲ, ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲ, ನೀವು ಅಂತಹ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಏನು ಶಾಸನ ನಥಾಸದಸ್ಯರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಗ್ಗೆ ಬೋತಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಬೋತಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು.

Sri H. SIDDHAVEERAPPA.—Each one of you cost the State not less than Rs. 10,000 a month !

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್‌ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸರ್ಕಾರ ಬರೀ ಕಾನೂನಿನ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮಹಿಳಾ ನಾಕರರನ್ನು 10-12 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಚಿಂಪೊರೆಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇ ತಪ್ಪು. ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮುಷ್ಕರವನ್ನೇ ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದರು, ನುಮಾರು 10-12 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಚಿಂಪೊರೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಆ 4 ಜನ ಮಹಿಳಾ ನಾಕರರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರಾಧ ಆಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಆ ಮಹಿಳಾ ನಾಕರ 10-12 ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ವಿಸ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನುಮ್ಮನೆ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ಹಿಂದೆ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ತ್ರೀ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು ಎಂದು 7-8 ಜನ ಸ್ತ್ರೀ ಸೇವಕಿಯರಿದ್ದರು. ಈಗ ಕೇವಲ 9 ಜನರಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಮುದುಕಿ ಇದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಯನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡ ಇಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗುತ್ತದೆ? ಅಧಿವೇಶನ ಎದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ದಿನಗೂಲಿ ಎಂದು ವಿಶೇಷ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಈ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯೆ ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಮಹದಿಯಮೇಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ನೌಕರಳನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬೇರೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಅವರ ಸರ್ವಿಸನ್ನು ರೊಜೇಷನ್ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್‌ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಅರ್ಹೇಕ್ಷೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗುಣವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಕೃತ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಮನೋದ ಬಹಳ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೂ ಸಹಿತ ಎಲ್ಲರೂ ಆಲೋಚಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಕೃತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂ ಮಾಲಿಕರಿಗಾಗಲೀ, ಆಧವಾ ವಕ್ಕಲುಗಳಿಗಾಗಲೀ ಇವರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ವಕ್ಕಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಂವರ್ಧ ಬಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎರಡು ವರ್ಷದ ಗೇಣಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತೀರ್ಪುನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಂಥದ್ದು

ಭೂಮಾಲಿಕನಿಂದಲೇ. ಗೇಣಿ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೂ ತೀರ್ಪು ಮಾತ್ರ ಭೂ ಮಾಲಿಕನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಆಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದಂತಹ ವಾಟಾಳ ನಾಗರಾಜರವರು “ಹೆಂಡ ಪುನಃ ಸರ್ಕಾರ ಶರುತ್ತದೆಂದು” ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಹೆಂಡ ತರುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷದವರು ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಅದನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡಲು, ಬಹುಶಃ ನಿನೇವಾ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆಯುವ ಬದಲಾಗಿ ಈ ನಾಗರಾಜರು ಇದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಗರಾಟೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಚಳವಳಿ ಹೂಡಿದರೆ ನಾವು ಕೂಡ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, I have great pleasure in offering a few remarks over the budget. Even though it is nearly twenty years since we attained independence, we are still deficit in food production and to become self-sufficient we require not less than two crores of tonnes. Last year the Government of India was under stress and strain and went round the world in search of foodgrains. They begged everywhere. I do not want to hurdle the blame upon the Congress Government or the Government of India.

Mr. SPEAKER.—If the hon. member is not concluding to-day, we may as well adjourn unless the House insists to sit till 5 P.M. Beyond it we are not going to sit.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಮುಖವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನ ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಪೋಟೋ ಅನಾವರಣದ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯುವುದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ನನ್ನ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I am sorry this matter should have been raised at all by this Member. I have consulted as many Members as possible; I do not think any resolution of this House is wanted.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—The House could have been consulted.

Mr. SPEAKER.—Did I not say yesterday that we are sitting today at 12 noon because there is this function? I am appealing to the Members to be present. If I have done a mistake, I am sorry and I apologise and Members should be satisfied with it.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I would urge upon the Government to see that lands are granted on a temporary basis as well as on a permanent basis even in forest and malnad areas. In the former Bombay Government, wherever cultivable land existed it was granted. But unfortunately the Forest Department is reluctant and releases such land which can never be cultivated. That policy should be changed. In the

(SRI B. P. KADAM)

former Bombay Government revenue or forest lands were granted not only free but they were exempted from land revenue for 3 or 4 years. Now that practice has been stopped and 20 years' assessment is collected from them. It is a very harsh measure and it should be done away with.

I would request the Government to distribute the hybrid strains of maize all over the State; let it not be distributed in a particular locality only. Last year I myself tried the hybrid maize strain and it gave good yield even in a place like Karwar District. I am sure this experiment will yield a second or even third crop and will go a long way in solving our food problem.

Some time back I had referred to the great menace of using cow dung as fuel. It is high time that some enactment is adopted by this House to prevent it. We have been using artificial manure like Ammonium Sulphate on a large scale and it is necessary to use adequate quantities of cow dung as well as green leafy manure. Without using them, if only chemical fertilizers are used on a large scale, it will adversely affect the land and in the long run the land will be rendered barren. Such a menace had arisen in the United States of America and they had to supplement it by using leafy manure and cow dung. Therefore, in a country like ours where the cattle population is one-third of the entire cattle population of the world, care must be taken to see that cow dung is preserved for agricultural purposes so that it can be used as manure.

Although we are deficit in edible oil and we have to import large quantities of coconut products and oil from South East Asian countries including Ceylon and the imports exceed Rs. 1.50 crore, unfortunately in this country nearly one-third of the green coconuts are used for drinking purposes. Some time ago this matter was agitated before the Government of India and they did nothing. I feel that there should be a statute to prevent using of green coconuts for drinking purposes. After all, it is without any vitamins and without any vitality worth the name. This practice has been existing for so many centuries and it is unnecessarily allowed to continue. It is high time that we do away with this practice, by a statute.

There is no supply of ammunition, gun powder, etc., which are necessary in malnad areas to scare away wild animals. There is not a single dealer in ammunition in a headquarter town like Karwar and it is a known fact that wild animals including wild boars and monkeys are a terrible menace in the entire malnad area. There are cattle lifters and there are certain useless birds which devastate the farm which deserve to be killed. Jackals and wild cats do lot of harm to the poultry. All these must be attended to and unless ammunition, gunpowder and other things required by the agriculturists to protect themselves against wild animals are supplied to them at reasonable and controlled rates, agriculture is bound to be unprofitable and will suffer.

Insecticides also must be given to the agriculturists in time. Some of the crops which give good yield are susceptible to fungus attack and insecticides must be supplied to the agriculturists in time. Wherever Taichung cultivation is taken up, there must be adequate stock of ammonium sulphate and superphosphate and other chemical fertilizers so that they could be well attended to. These chemical fertilizers must be utilised when there is rain water and before the land gets dry. Otherwise the Taichung strain is bound to suffer.

The Hon'ble Member Dr. Nagan Goud will agree with me that poultry is not coming up well in this country. For example, in a country like the United States one fourth of the income of the agriculturist is from poultry alone. I am much interested in this matter because it is almost a cottage industry which helps to solve the food problem.

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Member Sri Kadam may continue his speech tomorrow. Before I adjourn the House, I must inform the House that the function was talked about and discussed in the Business Advisory Committee and it is not a matter to be resolved upon by the House. I would appeal to the Hon'ble Members to be present in as large a number as possible because the portraits of three great patriots are unveiled by the Vice-President. The House will now adjourn to meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Five of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 1st July 1967.
